ה. יאנאווער
יעלעפאָן מיין 6886

א. ראזענפעלד
טעלעפאָן קאָלעדזש 5089

זיינען די

טאראנטא קאהל קאמפאני

—91 ענגעס סטריט — — פאן אפיס עדעלייד 2029—

פערקויפען גור

ELIAS ROGERS CO'S. ANTHRACITE

יעדער לאט קוילען אדער האלץ, ווערט דעליווערט מיט ראדושערס טיקעטס.—פיר קוואליטעט און וואג גאראנטירט.

פעדלערס און סטאר קיפערס

די בעסטע סגולה אנצוהאלטען קאסטומערס און צו מאכען געלד איז צו קויפען דריי־נורס, דריינקאוטס, פ ענסי גודס, דזשולערי און נאוועלטיס ביי קאפלאן און קא.

האלסייל און דזשאבבער 229 קווין סטריט וועסט טאראנטא, דער בעוואוס־נער האלסייל פלאץ וואו פיעל פעדלער זיינען בערייט צו געווארען. דזשאב־לאטס זיינען שטענדיג דא. אדרעס פינקטליך אטענדעט.

קאפלאן און קא. דזשאבבער 229 קווין סטריט וועסט, טאראנטא אנט.
טעלעפאָן אדעלייד 3772.

וויכטיג פאר די אידען פון די וועסט

דער אידישער עולם ווערט אויפמערקזאם געמאכט, דאס אינטער דער השגחה פון דעם יעד הכשרות וועט ערעפענט ווערען אין 671½ ריטשמאנד סטריט וועסט פיר די בעקוועמליכקייט פון די ארומיגע איינוואהנער א טשיקען שלאכט־הויז אין מיטוואך פריה וועט מען שיין קענען שעכטען דאבטען. אויך קען מען דא בעקומען צו יעדער צייט טשיקענס, קאטשקעס א. ז. וו. צו גאנץ בילליגע פרייזען, ווי אויך פרישע פיש.

מאוריס אייכענבוים, 671½ ריטשמאנד סטריט וועסט

די פאריז כארניין סטאר

מיר זיינען די ערשטע מיט דעם גרעסטען אויסוואהל פון פערשיערענע וואלענס, דרעס גודס, סילקס, פלאש, וועלוועטס, טרימינגס און רעמ־נעטס. מיר קויפען אלע באנקראט סטאקס פיר קעש. די לעצטע פעטערענס, שעהנסטע דעזיינס ווען איהר קומט צו אונז קויפען סייפט איהר 50 פראצענט פון דעם דאלאר.

ספעשעל פרייזען פיר מאנופעקטשיערערס און פערלער.

ר. סילווערמאן פראס. 101 ענגעס סטריט זעלעפאָן אדעלייד 1420

נעהמט וואו אלע נעהן!

אלע שניידער און פערלער קויפען זייערע וואארעס און טרימינגס פאר סוטס און אווערקאוטס ביי

ליובינסקין די ספעציעלע אגענטען פון גרעסטע און בעסטע ענגלישע און סקאטלענדער וואולען מיללס.

פאר וואס נים איהר? אונזער נאמען איז א גאראנטי פאר קוואליטעט און ראיעלע בעהאנדלונג

J. LUBINSKY, 243 Simcoe Street, Toronto.
TELEP.IONE MAIN 6446

פערלאנגט
הערבאלאקס

דער בעריהמטער טשאקאלאד אב פיהר מיטעל קורירט פערשטאפונג און אין דער זעלבער צייט קורירט עס אלע קראנקהייטען וואס בעראורזאכען דורך פערשטאפונג.

צו בעקומען איבעראל 10 אין 25 סענט א באקס.

Agent S. TURK, 171 Huron St. Phone Col. 8543

LYRIC THEATRE

פרייטאג אבענד דעם 3־טען דעצעמבער

דער ישבה בחור

שבת אבענד דעם 4־טען דעצעמבער

דער איבעריגער מענש

די שווינער האט איהם זיין לעבען געראטעוועט

אזוי דערצעהלט מען.

אלע פאריזער צייטונגען האבען דעגסמאל וועגען דעם געשריבען.

ער איז געווען אביאל גליקלעך, דורך א קראנקהייט אבער איז ער מעלאנכאליש געווארען און קיין האקטאר האט איהם נים געהאלפען.

די גאנצע אמיליע איז געווען דער־שלאגען, ווייל ער איז זייער ליעבליכ געווען.

פלוצלונג! . . . .

עס איז איינגענטליך נים געווען פלוצ־לונג.

די פאריזער צייטונגען האבען גע־כאדען אז מען שפיעלט די בוואסס־שווינער אין אלע זיינען געגאנגען איז ער נאטירליך אויך געגאנגען.

וואס די ענדע איז געווען?

עס האט אזוי פיעל געלאכט, אז ער איז פאלשטענדיג געזונד געווארען!

היינט שפיעלט מען אין ליריק טהעאטער די זעלבע פיעסע: „די בוואסס־שווינער".

איהר וועט זיך אזוי אמוזירען אז איהר וועט לעבען מיט צוגעניג יאהר לענגער.

אוי א שווינער!

סאלאמאנעסקו אליין שפיעלט זי.

קיין פירישים דארף מען נים.

אנשטאָט א טהעאטער קריטיק

פון ש. שרייבמאן

אונזער טהעאטער סיזאן איז אין פר־לען גאנג. מען שפיעלט טהעאטער, אויף וואס די וועלט שטעהט מען שפיעלט דראַ־מען קאמעדיעס און מעלאדראמעס, און דער עולם געהט אין טהעאטער זיך אמו־זירען, און מאנכעס מאל זיך אביסעל אויס וויינען.

נים אין מאל איז שוין דעם שריי־בער פון דיעזע צייטען, אויסגעקומען אויפמערקזאם צו מאכען די טאראנטער אי דען, וועגען אונזער הינען אידישען טהע־אטער.

מיר ד' טאראנטער אידען זענען כמעט די איינציגע אין גאנץ קענעדע וועלכע פער מאנען אן איינינעם אידישען טהעאטער.

עס זענען פאראן שטעדט אין קענע דע וועלכע פערמאגען א גרעסערע אידישע בעפעלקערונג ווי טאראנטא. ווי למשל מאָנטרעאל, און דאך האָבען זיי ניט קיין שטענדיגען אידישען טהעאטער, זיי דאר־פען וואַרטען, אויף א „יובל" וואן א ניו יארקער סטאר, אדער א וועלכע עס איז אנדער קאמפאני וועט זיי מזכה זיין מיט, א פארשטעלונג.

טאראנטא אבער איז א קליקליכערע שטאדט אין דעם זין. מיר האָבען אן איינענעם אידישען טהעאטער, מיט א שטענדיגער טרופּע אקטיאָרען, וועלכע שפיעלען טהעאטער.

אין ווי וויטביג עס איז פאר־א אייר־שער בעפעלקערונג צו האבען אן איינע־נעם טהעאטער דארף מען דאכט זיך ניט דערצעהלען, יעדער אינטעליגענטער איר פערשטעהט עס.

דאך שענקען די טאראנטער אידען ניט גענוג אויפמערקזאמקייט אויף זעהר טהעאטער,

די אידען פון טאראנטא האָבען נאָך ניט געפיהלט דעם טעם וואס עס הייסט זיין אהן א אידישע טהעאטער, ווארים פאר די לעצטע זיעבען אכט יאהר, ווען די טאראנטער אידישע בעפעלקערונג האט זיך גענומען פערגרעסערען און איז געקומען צו איהר עצטיגען שטאנד איז דא געווען א אידישער טהעאטער, אמת ניט אזא מאדער נער טהעאטער ווי ער איז יעצט, אבער דאך א טהעאטער.

און דאס איז פיליכט די אורזאכע, וואס ביים טאראנטער אידישען עולם איז אידישער טהעאטער געווארען אזוי וואכעדיג.

אלענפאלס ווי די זאך זאל ניט זיין טאראנטער אידען דארפען זעהען, אויפהאל־טען באס עקזיסטענץ אזא אינסטיטוציאן ווי דער אידישער טהעאטער.

אבער דאס איז ניט דער עיקר

דער יעצטיגער סיזאן פונ'ם הינען אידישען טהעאטער איז געעפענט געווארן פון א גאנץ גוטער קאמפאניע, וועלכע ט־ארען פאר קיין פאל ניט איינגאריר ווע רען.

און דעם אמת געזאגט וואלטען דיזע צייטען ניט געשריעבען געווארען, ווען ניט צוליעב די אקטיארען וועלכע טהע־דען פאר קיין פאל ניט פערשוויינען ווערען.

אין דער יעצטיגער קאמפאני וועלכע שפיעלט אין ליריק טהעאטער זענען דא אזעלכע בעגאבטע אקטיארען ווי מאדאם בלאק. מר. אווערבאך, זיין פרוי גע־וועזענע מיסס שעהנגאלד, מיראס שעהנ־גאלד, און מר' סאלאמאנעסקו.

דאס זענען אקטיארען וועלכע שפי־עלען שוין דא ניט דעם ערשטען סיזאן, אין די טאראנטער טהעאטער געהאבען אנגעלענעהיים זיי צו זעהען אין פערשיערע פיעסען, גוטע, אין שלעכטע האבען געקענט אפשאצען זייערע שלעכ־טען, און געבען יעדען פון זיי זייער פערדיג טען פלאץ.

עס זענען אויך דא נאך אקטיארען ווי מ'ר עפשטיין, מר' אייקאווסקי, מ'רס ווייניטשטיין, און מ'ר טימאנאוו, וועלכע זענען ביז א געוויסען גראד בעדייטענדע טאלאנטען, אבער אפען גערעדט האבען זיי נאך דעם סיזאן ניט געשפיעלט עטוואס א וועלכעס אין וועלכעס זיי זאלען זיירעע טאלאנטען קענען ארויסווייזען.

ביז יעצט זענען אויפגעפיהרט גע־ווארען אזעלכע פיעסען, מיט א גאנץ קליינער אויסנאהמע וועלכע זענען ניט געווען ניט מיללציג און ניט פליישיג, און אפילו ניט פארווע און ניט איינער פון די אקטיארען האבען געהאט א וועלכע עס איז כאראקטער ראלע צו שפיעלען, עס איז בלויז א שטיקעל גליק וואס דער טאראנ־טער עולם קען שוין די אקטיארען וועלכע שפיעלען שוין דא מעהר ווי איין סיזאן און ווייסען אז זיי קענען אויך שפיעלען אין גוטע פיעסען.

די לעצטע עטליכע פיעסען וועלכע זע־נען געשפיעלט געווארען אין ליריק טהע־אטער, האט ווייט ניט פערשאפט די אק טיארען קיין כבוד אין די אויגען פון די אינטעליגענטערע טהעאטער געהער, טראץ דעם, וואס מען האט זיך בענוצט מיט קליגענדע נעמען" די פיעסע למשל וואס איז געשפיעלט געווארען לעצטען פרייטעג און שבת אוועגד, אונטער'ן נאָ מען דער ערשטער חתן" איז פון דעם סארט פיעצרגאטער אנדרזינגס פיעסען וועגען וועלכע עס לויגען זיך ניט א ווארט צו זאגען, ווייל עס איז ווייט ני דערגיער פאר קריטיק.

עס איז אזוזאמענשטעלאנג פון פון יענעם סארט „ווי דער העלד פאלט אריין אין וואסער און ווערט איינגעשלונ גען פון א פיש, ער געפינט דארט גלייך א טבעת קדושין".

דעם פיש כאפט א פישער און די געליבטע לייפט עס פון איהם אפ אויף שבת. אין וועגן זי האלט אין אויפשניידען דעם פיש קומען ארויס דער בעליעבטער וועלכער פאלט איהר גלייך אין די ארימס, און ניט לאנג טראכטעגדיג, איז ער זי טאקע מקדש מיט דעם זעלבען קידושין פינגערל און נאך אזעלכע און אין עהנליכעס פאסירונגען דארט.

ווי געזאגט וועגן ניט די אקטיארען וועלכע טהערען פאר קיין פאל ניט פער שווינען ווערען ווייל זיי זענען גאנץ בע רייטענדע טאלאנטען וואלטען דיזע ציילען ניט געשריעבען געווארען, עס איז בלויז א שטיקעל גליק וואס דער טאראנ טער עולם קען שוין די אקטיארען וועלכע שפיעלען שוין דא מעהר ווי איין סיזאן און ווייסען אז זיי קענען אויך שפיעלען אין גוטע פיעסען.

די לעצטע עטליכע פיעסען וועלכע זע־נען געשפיעלט געווארען אין ליריק טהע־אטער, האט ווייט ניט פערשאפט די אק טיארען קיין כבוד אין די אויגען פון די אינטעליגענטערע טהעאטער געהער, טראץ דעם, וואס מען האט זיך בענוצט מיט קליגענדע נעמען" די פיעסע למשל וואס איז געשפיעלט געווארען לעצטען פרייטעג און שבת אוועגד, אונטער'ן נאָ מען דער ערשטער חתן" איז פון דעם סארט פיעצרגאטער אנדרזינגס פיעסען וועגען וועלכע עס לויגען זיך ניט א ווארט צו זאגען, ווייל עס איז ווייט ני דערגיער פאר קריטיק.

עס איז אזוזאמענשטעלאנג פון פון יענעם סארט „ווי דער העלד פאלט אריין אין וואסער און ווערט איינגעשלונ גען פון א פיש, ער געפינט דארט גלייך א טבעת קדושין".

דעם פיש כאפט א פישער און די געליבטע לייפט עס פון איהם אפ אויף שבת. אין וועגן זי האלט אין אויפשניידען דעם פיש קומען ארויס דער בעליעבטער וועלכער פאלט איהר גלייך אין די ארימס, און ניט לאנג טראכטעגדיג, איז ער זי טאקע מקדש מיט דעם זעלבען קידושין פינגערל און נאך אזעלכע און אין עהנליכעס פאסירונגען דארט.

ווי געזאגט וועגן ניט די אקטיארען וועלכע טהערען פאר קיין פאל ניט פער שווינען ווערען ווייל זיי זענען גאנץ בע רייטענדע טאלאנטען וואלטען דיזע ציילען ניט געשריעבען געווארען, און עס וואלט ווירקליך געווען גאנץ אינטערע־סאנט צו זעהען אזעלכע, אקטיארען, ווי מאדאם בלאק מ'ר עפשטיין מ'ר און מ'רס אוועדבאך, מ'ר סאלאמאנעסקי, און דיאי בערינג אין אביסעלע בעסערע פיעסען.

אי דער אקטיאר, אי דאס פובליקום וואלטען זיך בעסער געפיהלט, און וואל טען מעהר רעספעקטירט איינע די צוויי טע.

עס ווערט ניט דורכויס פערלאנגט, עס זאלען געשפיעלט ווערען איבסנס פיעסען און עהנליכע, טראנצדעס וואס פון צייט צו צייט שארט עס ניט.

עס זענען אבער דא פיעל זעהר פיעל פון די לייכטערע פיעסען, וועלכע קענען געשפיעלט ווערען פאר'ן אלגעמיינעס עולם מיט „סוקסעס" דער הייפט ארטי קעל נאך וועלכען די טהעאטער מענער זשערס און אקטיארען יאגען זיך נאך.

עס איז צו האפען אז אויף ווייטער וועלען געשפעלט ווערען אזעלכע פיעסען, אין וועלכע די אקטיארען זאלען האבען פער אנטוואָרטליכע ראלען צו שפיעלען, און ארויסווייזען זייער אמת'ן טאלאנט.

מר. י. ראזען, מיטארבייטער פונ'ם „אידישען זשורנאל" האט נאנץ פיין אמי זירט די פערזאמעלטע מיט א „שלום עליכם" פארלעזונג. מר. ראזען קען עס! דאס פובליקום האט איהם זעהר ווארים אויפגענומען און האבען טאקע הארציג געלאכט.

דער קאנצערט וועט לאנג פערבלייבען אין געדעכטניס פון די, וועלכע זענען אנוועזענד געווען. עס איז דארט ווירק־ליך געווערטה געווען צו זיין. צום בעדויע־רען איז אבער דער האל געווען צו קליין און האט ניט געקענט אריינגעהמען אלע די, וועלכע זענען געקומען. מען האט פשוט געמיזט שטעהן קאפ אויף קאפ, זאָ צ זאגען.

בראוואָ, אסטראוועצער! זאָל עס זיין א גוטער אנפאנג.

אסטראוועצער קאנצערט

א גרויסער סוקסעס

דער קאָנצערט פון דער אסטראוועצער ארגאניזאציאן צו העלפען זייערע אונ־גליקליכע לאנדסלייט אויף יענער זייט ים, וועלכע לייעדן הונגער און קעלט, ווי אלע אנדערע מלחמה קרבנית, איז געווען דער גרעסטער ערפאָלג.

דער קאָנצערט איז געווען אין סענ־טער פאלאס האל אויף עלם סטריט.

נאָך אייהר די טיהרען פון האל האבען זיך געעפענט, זענען שוין הונדערטער מענ־שען געשטנאען אין ליין, אין האבען גע־וואַרט אום אריינצוגעהן. דאס איז גע־ווען איינער פון די שעהנסטע קאָנצערנ־טען וואס זענען ווען עס איז געזעהען גע־וואָרען אויף דער אידישער באָנ.

דער האל איז געווען איבערגעפאקט מיט מענער פרויען און קינדער, און פיעלע פיעלע האבען נאָך געמוזט צוריקגעהן ווייל ליידער איז פאר זיי קיין פלאץ ניט געווען.

דער טשערמאן מר. דייוון זיסקאן האט מיט א פאסענדער רעדע געעפענט דעם קאָנצערט, ערקלעהרענדיג ווי וויכטיג עס איז צו שטיצען די מלחמה קרבנות.

דאָן האט סיניאָר ד' אנדרשעלאס בענד געעפענט דעם אוועגד שפיעלענדיג די התקות. דער בענד וועלכער בעשטעהט נאנץ טאלאנטפאלע מוזיקער, האט ווירק־ליך איבעדראשט דעם עולם. מאסטער מאקס פליישמאן, דער יונגער קינסטלער אין זיין שוועסטער דזשעני פלייש־מאן, דער יונגער פיאנאָ־ווירטאָז, מר. ראָזען, מר. אייקאווסקי, מ'רס ווייניטשטיין, מר' טימאנאוו, וועלכע זענען ביז א געוויסען גראד בעדייטענדע טאלאנטען, אבער אפען גערעדט האבען זיי נאך דעם סיזאן ניט געשפיעלט עטוואס א וועלכעס אין וועלכעס זיי זאלען זיירעע טאלאנטען קענען ארויסווייזען.

ביז יעצט זענען אויפגעפיהרט גע־ווארען אזעלכע פיעסען, מיט א גאנץ קליינער אויסנאהמע וועלכע זענען ניט געווען ניט מיללציג און ניט פליישיג, און אפילו ניט פארווע און ניט איינער פון די אקטיארען האבען געהאט א וועלכע עס איז כאראקטער ראלע צו שפיעלען, עס איז בלויז א שטיקעל גליק וואס דער טאראנ־טער עולם קען שוין די אקטיארען וועלכע שפיעלען שוין דא מעהר ווי איין סיזאן און ווייסען אז זיי קענען אויך שפיעלען אין גוטע פיעסען.

די לעצטע עטליכע פיעסען וועלכע זע־נען געשפיעלט געווארען אין ליריק טהע־אטער, האט ווייט ניט פערשאפט די אק טיארען קיין כבוד אין די אויגען פון די אינטעליגענטערע טהעאטער געהער, טראץ דעם, וואס מען האט זיך בענוצט מיט קליגענדע נעמען" די פיעסע למשל וואס איז געשפיעלט געווארען לעצטען פרייטעג און שבת אוועגד, אונטער'ן נאָ מען דער ערשטער חתן" איז פון דעם סארט פיעצרגאטער אנדרזינגס פיעסען וועגען וועלכע עס לויגען זיך ניט א וואַרט צו זאגען, ווייל עס איז ווייט ני דערגיער פאר קריטיק.

עס איז אזוזאמענשטעלאנג פון פון יענעם סארט „ווי דער העלד פאלט אריין אין וואסער און ווערט איינגעשלונ גען פון א פיש, ער געפינט דארט גלייך א טבעת קדושין".

דעם פיש כאפט א פישער און די געליבטע לייפט עס פון איהם אפ אויף שבת. אין וועגן זי האלט אין אויפשניידען דעם פיש קומען ארויס דער בעליעבטער וועלכער פאלט איהר גלייך אין די ארימס, און ניט לאנג טראכטעגדיג, איז ער זי טאקע מקדש מיט דעם זעלבען קידושין פינגערל און נאך אזעלכע און אין עהנליכעס פאסירונגען דארט.

ווי געזאגט וועגן ניט די אקטיארען וועלכע טהערען פאר קיין פאל ניט פער שווינען ווערען ווייל זיי זענען גאנץ בע רייטענדע טאלאנטען וואלטען דיזע ציילען ניט געשריעבען געווארען, און עס וואלט ווירקליך געווען גאנץ אינטערע־סאנט צו זעהען אזעלכע, אקטיארען, ווי מאדאם בלאק מ'ר עפשטיין מ'ר און מ'רס אוועדבאך, מ'ר סאלאמאנעסקי, און דיאי בערינג אין אביסעלע בעסערע פיעסען.

אי דער אקטיאר, אי דאס פובליקום וואלטען זיך בעסער געפיהלט, און וואל טען מעהר רעספעקטירט איינע די צוויי טע.

עס ווערט ניט דורכויס פערלאנגט, עס זאלען געשפיעלט ווערען איבסנס פיעסען און עהנליכע, טראנצדעס וואס פון צייט צו צייט שארט עס ניט.

עס זענען אבער דא פיעל זעהר פיעל פון די לייכטערע פיעסען, וועלכע קענען געשפיעלט ווערען פאר'ן אלגעמיינעס עולם מיט „סוקסעס" דער הייפט ארטי קעל נאך וועלכען די טהעאטער מענער זשערס און אקטיארען יאגען זיך נאך.

עס איז צו האפען אז אויף ווייטער וועלען געשפעלט ווערען אזעלכע פיעסען, אין וועלכע די אקטיארען זאלען האבען פער אנטוואָרטליכע ראלען צו שפיעלען, און ארויסווייזען זייער אמת'ן טאלאנט.

מר. י. ראזען, מיטארבייטער פונ'ם „אידישען זשורנאל" האט נאנץ פיין אמי זירט די פערזאמעלטע מיט א „שלום עליכם" פארלעזונג. מר. ראזען קען עס! דאס פובליקום האט איהם זעהר ווארים אויפגענומען און האבען טאקע הארציג געלאכט.

דער קאָנצערט וועט לאנג פערבלייבען אין געדעכטניס פון די, וועלכע זענען אנוועזענד געווען. עס איז דארט ווירק־ליך געווערטה געווען צו זיין. צום בעדויע־רען איז אבער דער האל געווען צו קליין און האט ניט געקענט אריינגעהמען אלע די, וועלכע זענען געקומען. מען האט פשוט געמיזט שטעהן קאפ אויף קאפ, זאָ צ זאגען.

בראוואָ, אסטראוועצער! זאָל עס זיין א גוטער אנפאנג.

די אונגליקליכע מלחמה קרבנות

ווארטען אויף אונזער חנוכה־געלד

פאלגענדען אויפרוף האָבען מיר ער־האלטען פון דער נייארקער סענטראל רעליעף קאמיטע:

נדיבי עם אלקי אברהם: —

באלד קומט דער גרויסער אידישער נאציאנאלער יום טוב חנוכה, און דיא סענטראל קאמיטע קומט דערמאהנען אלע אידען אין לאנד, אז מעהר ווי דיא העלפט פון אונזערע ברידער פון יענער זייט ים ווארטען אויף אונזער חנוכה־געלד.

מיר קריגען פון פעטראגראד, פון ווען, פון וואַרשא און פון ירשלים איין קייבעל נאכ'ן אנדערען מען זאָל דא, לייען השם, זאמלען וואס מעהר געלד און שיקען און ווערער שיקען צו דיא אונגליקליכע מלחמה קרבנות.

די רייהען הונגערינע, געיאָנעטע, געטריבענע און פערפאָלגטע מענער, פרויען און קינדער, ווערען פון טאָג־צו־טאָג גרעסער. דיא ריסישע און דיא עסטרייכער אידען דאָט זעלבע אויך די אונגאַרישע אידען, קענען מעהר ניט געבען קיין גדבות. זיי זיינען שיין אלע באלד אליין צו בעטעל־ברויט גע־קומען. דיא אידישע פרגלות איבעראל זיינען ווי מיט מעסער אבגעשניטען געווארען די יונגע לייט זיינען אלע אין דער מלחמה, לייגע ואוועק זייערע יונגע לעבענס פאר די פרעשיערענע לענ־ערד וואס זיינען אין מלחמה. אלמנות אין יתומים קומען צו טעגליך אין דיא טויזענדע, און עס נעהמט קיין סוף און קיין ענדע.

האט רחמנות, גוטע מענשען. שיקט די אונגליקליכע חנוכה געלד! וואַרט ניט, בני רחמים, ביז מען וועט אויך וועקען צאָהלט וואכערס, ניט מאָנאַט־ליכע שטייערוגנען, טעסט זיך אליין, ניט מעהר ווי איהר קענט, ווייל מיר זיינען יעצט די גליקליכסטע אין דער וועלט און אלע אויגען זיינען געוועזענדע צו אונז. די נדרים געלדער פון ראש השנה און יום כפור זיינען שוין באנעהע אין נאנצען אהיינגעקומען און אוועקגע־שיקט געווארען צו די אונגליקליכע. יעצט מיזען אלע שטעדט זיך וויעדער נעהמען פעסט צו פערקויפען די רעליעף סטעמפס און וואר סערטיפיקייטס, שרייבט און מיר וועלען שיקען צו יעדע קהלה וויפיעל איהר ברויכט. זאָל יעדע שוהל, יעדע חברה, יעדער אידישער פעראיין אפיאָנ־טען א פאר עהרליעע ארטאָדאָקסישע יונגע לייט וואס זאָלען שטעהן על משמרה הקדוש, און זעהן אז יעדער איד זאָל געבען זיין טהייל אין דיעזער צדקה גדולה.

אידען אין אמעריקא, גליקליעע אידען! דאָס לעבען פון א נאנצע פאָלק ליעגט יעצט אין אייערע הענד. העלפט און גאָט וועט אייך העלפען!

אלע טשעקס אין מאָני ארדערס, אזוי גוט ווי אלע ארדערס פיר סטעמפס און וואר סערטיפיקייטס אדרעסירען צום טרעזשורער פון דער סענטראל קאָמיטע. מר. הערערי פישעל, 1003 וואירלד בילי־דינג, 63 פארק ראָו ניו יאָרק סיטי

די רעליעף סטעמפס קומען אין די אריזיזען פון 1 סענט, 5 סענט, 10 סענט און 25 סענט.

די וואר סערטיפיקייטס קומען אין צוויי סאָרטען, צו $1 און צו $5. זיי זיינען זעהר פיין געמאכט, מען זאָל זיי קענען האלטען פיר אן עביגען היסטאָ־רישען אנדענקען. לדור דורות.

לעאָן קאמיין, טשערמאָן
הרב ישראל ראזענבערג, וויים־טשערמאָן
הרב מאיר בערלין וויים־טשערמאָן
הערי פישעל, טרעזשורער
אלבערט ליקאס, עקזעקוטיוו סעק.
סטענלי בירגא, מענעדזשער.

(פראטזעצונג פון פיידזש 4.)

האָפט אמאָל צו דערלאנגען דייטשלאנד דעם טויט שטוים. אלס א טאכטער פון גערמאנישער אבשטאמונג, האָט זי גע־פיהלט סלאווישער ווי די סלאווען גופא.

ווען איהר מאן אלעקסאנדער דער דריטער איז געשטארבען האָט די דורכ־געטריבענע צארינא אנגעווענדעט איהר גאנצען איינפלוס קראפט אויף, ביעם צאר מיט דעם צוועק איינצופליסען אין איהם א האס צו די דייטשען. אלס העל פער'ס צו איהר טייפלישער ארבייט האָט זי שפעטער צוגעקראנען דעם דאמאלס ריגען ענגלישען פרינץ, וועלכער האָט גע־הייראט איהר שוועסטער אלעקסאנדרא און איז אויך שפעטער געווארען דער קעניג פון ענגלאנד אונטער'ן נאמען עדוואַרד דער צאר וועלכער איז א שווערכלינג אין כא ראקטער האָט זיך געלאזט גרינג בעאיינ פלוסען.

די צארינא איז אויך פעראנטווארט ליך פאר דער חבר'שאפט פון רוסלאנד מיט ענגלאנד און די שפעטערע פערבינ־דונג פון די צוויי רעגיערונגען מיט פראנק רייך. מיט דעם אלעס האָט זי אזמער גע־ציעלט נעגען דייטשלאנד, און נאך בים מארק האָט בעמערקט איהרשערליכען איינ פלוס אויף דעם פריעדען אויראפּא.

ווען איהר זוהן ניקאלאי איז בעשטי־עגען דעם רוסישען טראן אין 1894 האָט זי פערשטאנען ווי אזוי צו נישט צו מאַ־כען דעם איינפלוס פון זיין פרוי די העס סישע פרינצעסין, וועלכע האָט געשטרעבט צו ענדערן איהר מאן'ס געפיהל צו דייטש לאנד, און די מוטער איז ווייעדער פער בליעבען דע וואַרט זאגערין. די צארינא איז אין איהרע אינטריגעס געגען דייטש לאנד געגאנגען אזוי ווייט דאס אין איין צייט האָט זי געגלויבט אז עס וועט איהר געלונגען אבצורייסען עסטרייך פון דעם דייטשען פערבאנד. זי האָט זיך אבער אנגעשטויסען אן דעם שטארקען ווילען פון קייזער פראנץ יאזעף, וועלכער האָט אלע דיפלאמאטישע פערזוכען ארויסצו רופען א פיינדשאפט צווישען איהם און דער דייטשער רעגיערונג עוניש געמאכט.

אין ענגלאנד האָט דער מיניסטער פון אייסערן גרעי, ווייטער געפיהרט דיע זעלבע פאליטיק וואס דער פערשטארבע נער קעניג עדוואַרד דער 7טער האָט אנ־געפאנגען, און די צארינא האָט ווידער געזעהען אין דעם די רעאליזירונג פון איהרע האפנונגען. אין יענעם אבענד ווען עס איז אין לאנדאָן בעקאנט געווא־רען דער סאראיעווער אטענטאט אויפ, עסטרייכישען קרונפרינץ, האָט זיך דא צא רינא, וועלכע איז דעמאלס געווען א בעזוך ביי איהר שוועסטער, די קעניגין אלמנה פון ענגלאנד, אנגעהאָן אין איהרע שעהנסטע קליידער און גענאנגען אין טהע אטער אין האָט עפענטליך ארויסגעציינט איהר הנאה צוליעב דעם אטענטאט.

שפעטער, ווען די איצטיגע מלחמה איז אויסגעבראכען און זי האָט זיך דא־מאלס געפונען אויף איהר דורכרייזע אין דייטשלאנד האָט זי פערשפּרייט פערשי עדענע פאלשע קלאנגען וועגען זיך, אום דערמיט ארויסצורופען א געפיהל פון האס צו די דייטשען אין דערוועלבער צייט האָט זי צו א דענישען שטאאטסמאן זיך אויסגע דרינקט בזה הלשון: „מיר וועלען נישט אוועקלייגען די שווערד פון אינזער האנד ביז דייטשלאנד וועט זיין פאלקאָם נעש לאנען און ביז וואנען מיר וועלען נישט האָבען געגומען נקמה פון איהר דאס קענט איהר אויף ערד אלעהרען צו יעדען, אז דאָס איז דער אונערשיטערליכער ווילען פון דער צארינא.'

ביז מיט עטליכע וואכען צוריק איז די צארינא געגאנגען האנד אין האנד מיט דעם גרויספירסט ניקאלייעוויטש, אין די שיידונג צווישען זיי איז ערשט גע קומען נאך דעם ווי דער גרויספירסט האָט זיך איבער דער נאנצער וועלט בעריהמט געמאכט אלס דער גרויסער זיעגער געגען דייטשלאנד און עסטרייך און האָט דעם צאר אונטערגעשטעלט אין שאטען. דע מאלס האָט די צארינא זיך ארומגעזעהען אז דער גרויספירסט ניקאלייעוויטש ווערט צו איינפלוסרייך און וועט נאך שפעטער זיך איבער דער נאנצער וועלט בעריהמט געמאכט אלס דער גרויסער זיעגער געגען דייטשלאנד און עסטרייך און האָט דעם צאר אונטערגעשטעלט אין שאטען. דע מאלס האָט די צארינא זיך ארומגעזעהען אז דער גרויספירסט ניקאלייעוויטש ווערט צו איינפלוסרייך און וועט נאך שפעטער גאר אין נאנצען איהר זוהן ארונטערשטי פען פון דער כסא המלוכה זי האָט איינ געזעהען אז ער איז פיעל געפעהרליכער פאר איהר זוהן ווי דייטשען און די עסט רייכער און זי איז געווארען ניקאלאיע וויטשעס געגנערין און דורך איהר איינ פלוס איז ער ארונטערגעזעצט געווארען פון זיין הויכען ראנג אלס הויפטקאמאנ דיר פון דער פערהאלפען די מפלות וואס דער גראספירסט האָט געכאפט אין גא ליציען פוילען און קורלאנד. מיט דער הילף פון דער פריעדענס פארטיי פון צאר'ס הויף איז איהר געלונגען וו בעזייטיגען דיעזע געפאהר פאר איהר תכשיט'ס טראהן, און מיט רעכט קען דער גרויס פירסט זאגען דאס די אלטע צארינא איז זיין טויט־פיינדין.

זאב.

פרייער סמאוקער

ווערט געגעבען ווערען פון דער טאראנ־טא היבריו קאנסערוואטיוו אסאשיאיישאָן אין בראדוויי האָל 450 ספּאדיינא עוועניו

דינסטאג אבענד דעם 30טען נאוו.

אום 8 אוהר

אלע זיינען ווילקאמען. פראמינענטע רעדנער וועלען רעדען.

MEET ME AT THE FIRESIDE **Strand** YONGE NEAR KING
CONTINUOUS 10 A.M. TO 11 P.M. MATS 5c-10c EVES 5c-10c-15c

מאָנטאג דיענסטאג און מיטוואך
די ווייסע פעדער
בלענטש סוויט
אין דער וואונדערבארסטע פּראָדוקציאָן
די מאסאקרע
12־טע פארטזעצונג פון
די געטהין
פאטהא מלחמה נייעס

מעוואניני סיסטם רעזערווירט ביי טעלעפאָן מיין 3345

ROYAL ALEXANDRA

די וואנדערבארסטע פיעסע אין אמעריקא

עקספיריענס

EXPERIENCE

דירעקט נאך 4 מאָנאט אין ניו יארק און 3 מאָנאט אין באָסטאן.

א ליעבעס געשיכטע פון דער יוגענד אין די נסיונות וועלכע זי טרעפט.

בימערקט דיעזע פרייזען:
אבענד 50 סענט ביז $1.50.
בארגיין מאטינעע מיטוואך 50 סענט ביז $1

HIPPODROMME
City Hall Square

אונאונטערבראכענע פארשטעלונג

די וואך פון נאָוועמבער 29
דער אידישער אמיזמענט טעמפעל
7 וואדעוויל אקטען 7
7 ערשטע ראן פאטא פלעים 7
פאפולערע פרייזען
מאטינעע 10 סענט; אוועגדס 10, 15, 25 סענט.

דיא טאראנטא עלעק־טריק סופליי קא.

האבען געעפענט א אידישען בראנטש אין 95 קווין סט. וועסט, וואו איהר קענט קריגען עלעקטריק פיטשורס די בעסטע קוואליטעט פיר 7 רומס פאר $11,75 צו־זאמען מיט דעם פיקסען אין אייער הויז.

אונזער ספעציאליטעט: ווייערינג און ריפיירינג.

מיר פערקויפען מאנקסטאן לעמפס 22סענט מיט א גאראנטי.

אפען אוועגדס.

THE TORONTO ELECTRIC SUPPLY CO.
95 QUEEN STREET WEST
Tel. Adelaide 3527
Manager's Residence 2223

(פארטזעצונג פון פיידזש 1.)

שען קענען. איטאליען זעהט אויס שיקט 40 אדער 50 טויזענד מענשען צו די באלקאנען דורך אלבאניען, און די פא־דערשטע רייהען זעהט אויס לאזען זיך שיין דארט פיהלען.

די סערבישע ארמיי איז רעדוציערט געווארען אויף פופציג פּראָצענט, אויף העלפט הייסט עס. דאס האט אבער גע־קאסט דעם שונא 150 טויזענד מענשען! איבערהויפט קומט דארט פאר א גאנצער מיש־מאש צווישען די בולגארען און די דייטשען אין זייער סטראטעגיקע, זיי־ערע לייניעס זיינען ניט אין ארדנונג. זיי קרייצען און איבער קרייצען איינע די אנ־דערע. יעדע ארמיי טהוט היינט דאס וואס די צווייטע האט געטהון געבטען. און עס קאן זיין אז אלע דריי: די בול־גארען, דייטשען און טערקען זאלען צווי־שען זיך אליין זיך צוקריגענען. די בול־גארען זיינען זעהר אונצופריעדען צו האָ־בען טערקישע געסט אויף זייער באָדען, מענען זיי זיין זייערע שותפים אפילו. די טערקען וויידער פאדערען בעלוינונג פאר זייער העלפען פערטהיידיגען די בול־גארען, און דא קומט די וואַרשיינליכקייט אז רומלאנד מיט רומעניען זאלען אטאַ־קירען פון צפון זייט. יעדענפאלס איז די לאנג, די אויסזיכטען וועגינסטענס, פון די בולגארען מיט זייערע שותפיר ניט אזוי שטארק גלענצענד, פאָטש